

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Kgy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Kgy évre . . . 10 kor. — fill.
Fél évre . . . 5 . . .	Fél évre . . . 5 . . .	Fél évre . . . 5 . . .	Fél évre . . . 5 . . .
Negyed évre . . . 2 . . . 50 . . .	Negyed évre . . . 2 . . . 50 . . .	Negyed évre . . . 2 . . . 50 . . .	Negyed évre . . . 2 . . . 50 . . .
Egy óra . . . 1 . . .	Egy óra . . . 1 . . .	Egy óra . . . 1 . . .	Egy óra . . . 1 . . .
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **II. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos polt sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Értesítés.

„A folyó évi deczember hó 15-ik napjának délelőtti 11 órájára össze hívott (bizalmi) értekezlet gróf Dégenfeld József főispán ur határozott kívánata folytán elmarad.

Kelt Debreczen, 1901. deczember hó 11-én
 a meghívó aláírók megbízásából:

dr. Kenézy Gyula.”

Egy biztatóan indult politikai pálya futásnak a halotti czédulája ez a rövidke „Értesítés.”

És talán még nincs felejtve, hogy mi már az ezen halotti «Értesítés»-ben visszaszavított „Meghívó” kibocsátásakor jeleztük, hogy a későbbi bankkódással nem fogják felejtetvé tenni hiábavaló névodakölszönzésüket az aláíró urak; mert a főispán befejezett és megvalósult bukását semmiféle bizalmi szózáttal nem háríthatják el; sőt e visszatetsző tulbuzgósággal a főurat sodorják kellemetlen helyzetbe.

És ime maga a főur nekünk adott igazat. Ő most már rá ér az elmékedésre, majd lassan arra is rájön, hogy mit és mennyit ártottak neki azok a bizalmasok, a kiket ő mint rendszerének az oszlopaikat beczéztet, istápol.

Mi, noha ellene küzdöttünk és ellene küzdünk a gróf Dégenfeld József távozó főispán 18 hosszú évig tartó Tiszás rendszerének, noha a bálvány bukása után a bálvány kapzsi, önérdék hajhász papjaitól, a rendszer férges oszlopaiktól is megtisztulva óhajtjuk látni mielőbb Hajdúvármegye és Debreczen szabad királyi város dudvásozott, elgazosodott virányait, mivel a kárörvendés nemtelen tulajdonsága nem lakozik lelkünkben, nyíltan kimondjuk, hogy bizonyosnyomott érzések közt publikáljuk Dégenfeld Józsefnek a bukását, ha arra gondolunk, hogy ez a nem közönséges tehetségű férfiú 18 évi uralkodása alatt milyen áldásosan működhetett volna Hajdúvármegyénk és Debreczen város javára?

Mert ha nagy képességeit, jobb tulajdonságait ezen tiszta kálvinista magyar vármegye és város javára, üdvére, fejlesztésére, gyarapítására használta volna fel ez a nem mindennapi

és a kálvinistaságára büszke, a munkára erős főur, akkor a 18 éves vezéri szerepe nem végződne ily borosan, ily reményszegetten. Ámde a romlott, a magyarfajra oly pusztító következményű, balvégzetes Tiszásrendszer megvesztegette, megtévesztette és megmetelyezte ezt a jobb-sorsra érdemes férfiut is.

Gazdag, áldott, konkoly nélküli buzamező hirdethetné 18 éves működését, ha balvégzete el nem téríti és oda nem dobja a Tisza—Bánffy politika, az érdekezimboraság, a felelősséget, a számonadást, a határt nem ösmerő kortes rendszer és hatalmaskodás buja, bódító, gyilkos karjai közé; ámde lejtőre lépett és 18 éves működését ezen szerencsétlen vármegyében, mint ezen még szerencsétlenebb városban veszedelmes, érdekhüllöktől ellepelt és helyel-hellyel mérhetetlen mélységű ingoványok, bizonytalan lápok és a mindenfajta csuszó-mászóktól és abrakra éhes egyéb böggő majmoktól népes megdöbentő, pusztult sivarág hirdeti, lángoló templomok Herosztráteszi dicsfényével sugározva körül a Dégenfeld nevet és a bánatmezős rendszer farkasvermeit.

A Tiszákat, Bánffyakat nem felelji századokig Magyarország; de Hajdúvármegyében és Debreczen városban is évtizedek mulnak addig, míg hegednek az elmégesedett sebek, míg tisztul a züllött közszellem ama rendszer fakadványaitól, melyeket hosszú tizen-nolcz esztendeig ápolt, nevelt a Dégenfeld főispán Tiszás-rendszere.

Darabokra szakadozott békés egyetértésünk és a közös munka eszménye. A nemest elnyomta az erőszakos nemtelen. A nyílt homloku előtt csukva volt mindenajtó, az álarczos, a koncra éhes sunyi, a besugók, a kortes szolgák tolaokdtek még az oltárokhoz is. A közvagyon gyakortább közpréda volt. Az elvűségnek koldustarisznya és hajdupálcza, az elvtagadásnak selyem, bársony, zsiros hivatal, büszke czim volt a jutalma. A jellem elszűrkült, el-sorvad, a mindenre hajló jellem szegénység hasznos erényné vált. A férfiak gerincze kocsonyává fejlődött vissza. Kard heiyelt tör volt a divatos fegyver. Szabadság helyett a borralalós szolgaság az eszmény Gyűlölségtől sárgultak a telhetetlenek, kik ha már magukat odaadták, legalább hájat akar-

tak eresztetni. A független nép becsülete piaci portékává sülyedt.

De minek folytassuk tovább? . . . Tul megdöbentő a kép, tul sötétek az alakok. Meg kell állni. Az ingovány elnyeléssel fenyegeti a bátor kutatót. Tiszta rendszer és önzetlen munkások kellenek ide; mert napok alatt nem, csak évek kitartó, kemény és közös munkájával csapolható le a Tiszásrendszer ezen farkasfészkes mocsara, a mely a távozó után örökségül ránk marad.

Vádolhatnánk! De minek. Lidérczfények lebegtek körül, lidérczlelkű tanácsadók és kortes elvek csalogatták mind beljebb és beljebb. . . . Már nem képes szakítani. A gonosz, az elődi környezet hinárkarokkal fonta őt körül és ő sokkal büszkébb volt, sokkal makacsabb volt, hogy sem visszaforduljon, midőn már tudata ébredezni is kezdett, hogy nem ez azon igazi út, a melyre őt kiváló képességei, számos jótulajdonságai, születése, puritán kálvinista neveltetése, kitartó, szívós ereje predestináltak volna.

Azértlan noha rendszerét elítéljük, teremtményeit megvetjük, elveit tagadjuk, tovább maradása ellen tiltakozunk és rendszerének utolsó maradványait is kirelhetetlenül irtanunk kell, mégsem a nemtelen kárörvendés az, melylyel bukását kiserjük; hanem oly kifejezhetetlen sajtó fájdalom, milyet Sekszpiri tragoediák hőseinek bukásakor érezünk; mert nem feledhetjük el, hogy mit alkothatott volna ez az ember, ha az eltöltött tizen-nolcz esztendőt méltó nemzeti eszményeknek szenteli és ha bele nem keveredik az érdeken, az önzésen élő rendszert erőszakos hinárjába.

II. Móricz Pál.

Dr. Benedek János beszéde.

Folyt. és vége.

De hogy miképen értelmezte maga a kormány is még 1868-ban a vármegyei önkormányzatot arra vonatkozólag legyen szabad rámutatnom, hogy 1867. ápril 10-én a magyar felelős kormány egy kiáltványnak beillő leiratot intézett az összes törvényhatóságokhoz. „A felelős magyar miniszterium a mint ő Felsége legmagasabb bizalmából az ország kormányát átvette, oly czélból, hogy az alkotmányos élet működését újból megindíthassa, első teendőjének tartotta: helyreállítani az alkotmány alapját, a nemzet és intézményét, a köztörvényhatóságokat.” „A szabadság végelemzésben nem

Lapunk mai száma 12 oldalra terjed.

Nagy szöveg és Linoleum rajtár.

0
y
t
t
k
eg
él
a
ge
a

z.
mul

más, mint az önkormányzat joga. Ez a jog alig van valahol szélesebb alpra fektetve, mint nálunk: helyhatósági intézményeinkbe. Ezekben tehát a nemzetnek olyan kivése rejlik, a melyre nem lehetünk eléggé féltékenyek. „De e mellett nem szabad felednünk, hogy minden alkotmány, ha a szabadság igényeinek megfelelően akar, csonka és bevégtetlen mű, a míg minden intézményeit nem ugyanazon elv, nem az önkormányzat elve lengi át.” „Ennélfogva kell, hogy az országos önkormányzat mellett a köztörvényhatóságok önkormányzata is fenn álljon.”

De ne legyen senki katolikusabb a pápánál s a 48-iki törvények értelmezésében illetékesebb azok fő alkotó mesterénél: Kossuth Lajosnál. Kossuth teremtette meg a parlamentarizmust, de emellett mindenkor rajongó híve maradt a helyhatósági önkormányzatnak!

Midőn a multak sirjából kötelességének tartotta beleszólni a jelenbe és jövőbe, 1875-ben, az államosításra irányuló törekvést merényletnek nevezte, melyet a megyei intézmény romjai ellen akarnak elkövetni.

„Ki kell irtani a nemes történelmi önéletének minden gyökerét; szét kell tépni minden köteleket, melyek területenkint egy-egy politikai családdá fűzték az embereket, hogy a történelmileg fejlődött nemzeti életnek még csak emléke se maradjon fenn.” (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

1867 után egymást követték a közgazgatás rendezésére vonatkozó törvények. Leghatalmasabb lépés volt az 1868: IV. t.-cz, mely az igazságszolgáltatást a közgazgatástól elkülönítette; az 1870: XLII. t.-cz, mely már a vármegyék választási jogának is korlátokat szab; a választhatóságot kijelöléstől teszi függővé, s megállapítja a virilizmust; az 1876: XXVIII. t.-cz. a népiskolaügy igazgatásának legnagyobb részét kinevezett tanfelügyelőkre bizza; az 1876: XXIV. t.-cz. államépítészeti hivatalról; az 1879 XXXI. t.-cz. az erdőtörvényről az 1881: III. t.-cz. a csendőrségről; az 1883; I. t.-cz. a mely a minősítés elvét a vármegyei tisztviselőkre is alkalmazta. Ezeknek betelődését az 1886 XXI. t.-czikk képezi. Az 1891-dik törvény előterjesztésénél azonban gróf Szapáry Gyula kijelentette, hogy az állami adminisztráció rendszerét behozni szándékozik; de egyuttal hozzátette: hogy a jogvédelem szempontjából, szükségesez biztosítékokról, valamint a vármegyék részére életképes önkormányzati hatáskör fentartásáról is gondoskodni kíván. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Hogy pedig a vármegyék és törvény-önkormányzati joga épségben tartassék: ezt az alapelvet meg az államosítás legbuzgóbb hívei is mindenkor a magukénak vállották. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Maga Grünwald Béla tévesnek jelezte egyik munkájában azt a felfogást, hogy a kormány erőssé csak az önkormányzat gyöngítésével lehet, Parlamentünk kitünőségei, kik az állam közgazgatás behozatala mellett foglaltak állást, mindannyian hangsúlyozták az önkormányzat fentartásának szükségét. E tisztelt háznak nagyérdemű elnöke, mint a nemzeti párt vezére, annak idején szemére hányta a kormánynak, hogy minden hatalmat magához kíván ragadni és a megyei határozatok majdnem korlátlanul fentartott appellabilitását égő sebnek mondá az önkormányzat organizmusán. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Beksics Gusztáv t. képviselő ur egyik röpiratában találóan jegyezte meg (Halljuk! a szélsőbaloldalon) hogy: „Oly társadalom, mely nem szokta meg saját ügyei intézését, nem is szokja meg egyhamar. A mionk meg-

szokta, a legnagyobb ostobaság volna tehát leszoktatni. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Az önkormányzat szellemét nem szabad meghalni engedni, mert ha egyszer meghalt, nem könnyen támad fel vissza; pedig ez az éltető szellem, mely a szabad népeket még szabadsabbakká, az erőseket még erősebbekké teszi.” (Ugy van! Igaz! a szélsőbaloldalon. Egészen igaz! jobbfelől.)

Beksics Gusztáv! Ma is azt vallom!

Benedek János: Horánszky Nándor igen t. képviselő ur a Lex-Szapáryana felletti országgyűlési tanácskozás alkalmával tartott nagyszabású beszédében kifejtette, hogy: „Valamint az állam ereje csak népei- nek és polgárainak szabadságán épülhet fel: úgy viszont a népek és polgárok szabadságát is csak erőteljes, hatalmas jogállam biztosíthatja.” És habár az volt a véleménye az 1848: XVI. és az 1848: III. t.-czikk egybevetése alapján, hogy már a 48-iki törvényhozás lerakta az állami közgazgatás alapjait, de nem nevezte azt centralizációnak, mert önkormányzatot és biztosítékokat kívánt.

A nemzeti pártnak, mely az államosítás eszméjének előharcosa volt, a kormány- pártba történő beolvadásától mindenesetre többet várt a nemzet, mint a mi idáig bekövetkezett. (Ugy van! a szélsőbaloldalon) Annak a hatalmas szellemi tőkének, melylyel a nemzeti párt a kormány-párt erejét gyarapította: joggal várhattuk azt a gyümölcsöt, hogy a tíz évvel ezelőtt avatatlanul megkezdett és félbehagyott művet, saját izlése, nemzeti szelleme szerint ki fogja építeni a maga teljes egészében. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Reméltük, hogy létrejön a közgazgatás átalakításának nagy műve s annak fundamentumai azok az eszmék lesznek, melyekkel ha nem is állt a függetlenségi és 48-párt teljes összhangban, de — úgy vélem, hogy — azoknak nemes intencziói iránt mindenkor tisztelettel viseltettük.

Vártuk a nagy koncepcziót s helyette kapunk csiribiri törvényjavaslatokat, melyek mindegyike egy egy újabb sebet ejt az önkormányzat szervezetén a nélkül, hogy a hangoztatott biztosítékoknak még csak a legparányibb árnyalatai is mutatkoznának és az újabb meg újabb sebek alatt az önkormányzat lassacskán teljesen elvérzik. — Hol vannak a 48-diki törvényalkotásban lerakott nagy elvek? Hová súlydát a népképviseleti rendszer érvényesülésének alapja a vármegyei közgazgatásban? Hol van az egészséges közszellem, melyet teljesen elfojt a főispáni hatalom? Hol van a szabadválasztás joga, melytől lassacskán végleg megfosztják a törvényhatóságokat? Hol van a demokratikus alap, melyet teljesen megdöntött a virilizmus intézménye, az a virilizmus, melyet nem ismer az egész művelt Európa egyetlenegy önkormányzata sem, csak épen a magyar? (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Valóban t. ház. szomorúan kell konstatalnunk, hogy soha messzebb nem álltunk törvényhatósági önkormányzatunk terén a 48-iki nagy eszmék szellemétől, mint épen jelenleg. (Ugy van a szélsőbaloldalon.) S e tekintetben ellentétbe helyezkedünk valamennyi európai állam valamennyi jogfejlődésével; mert ha végig tekintünk például Anglia önkormányzatán, azt látjuk, hogy Anglia közgazgatásából teljesen elpusztult az arisztokratikus elem és a választási elv diadalmasodott minden vonalon; ugy a megyei békebíróságok megalakulásában s legujabban a községek közgazgatásában. — (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) S míg Európa valamennyi államában gyarapodnak a népjogok, terjeszkednek a közszabadságok, addig minálunk pusztulásnak indul a nem-

zeti ujjaalakulás minden vívmánya és nemsokára végképp elvesztjük a választási jognak legutolsó töredékeit is. a melyet pedig 1548. óta szakadatlanul birt a magyar vármegye. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Az előttünk fekvő törvényjavaslat jogfosztó intézkedései világosak. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon!) Még az 1886. XXI. t. cz. 80. §-ának rendelkezése szerint is a vármegyei főpénztárnokot s a külföldi vagy más gyámpénztárnokot és az ellenőrt a törvényhatósági bizottsági közgyűlés hat évről hat évre választja. E törvényjavaslat szerint azonban e tisztviselők választási jogától a vármegye immár elesik és pedig annál inkább, mert ezek többé nem is vármegyei, hanem m. kir. pénzügyminiszteri tisztviselők lesznek.

Azzal indokolja e jelentékeny változást a törvényjavaslat t. előadója, (Halljuk! Halljuk! a szélsőbaloldalon) hogy a törvényjavaslat célja a vármegyei pénzkelésnek czélszerűbb, egységesebb és modernebb be rendezése. Tagadhatatlan, hogy nem vonhatunk meg némi, elismeréssel határos csodálkozást a t. kormány ügyessége felett, midőn a czélszerűség csillogó köpönyével takarja el e törvény jogtörő rendelkezését. (Halljuk! Halljuk!)

Az az intézkedés, mely szerint a vármegye közönségének a jövőben nem kell félnie a pénzkelésben előfordulható visszaélések miatt magára a vármegyére háruló vagyoni felelősség rémétől s az érzékeny pótdától: mindenekelőtt nagy népszerűséget szerez a vármegyék előtt e törvényjavaslatnak. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) S a czélszerűséget is indokolni látszik az a kedveskedés, mit e törvény fog nyújtani, hogy ha a vármegye népe ezentul pénztől szabadulni kíván: egyszerre, egy helyen s egy alkalommal fizethet adót, kincstári illetéket, kihágásért raszózott pénzbírságot, utadót, pótdátot s minden állami, megyei, vagy községi egyéb járulékat.

Pap Zoltán: Kutya adót! (Derültleg.)

Benedek János: E czélszerű berendezéssel lepi meg e törvényjavaslat a vármegyét s igazán jó volna, ha e czélszerűséget itt a fővárosban, saját miniszteriumában is meghonosítaná a t. pénzügyminiszter ur és nem tünne tovább azt az állapotot, hogy épen az ő miniszteriuma háromfelé van a fővárosban decentralizálva. De mig e czélszerűségről el kell ismernünk, hogy van benne valami: kérdzem, szabad-e csak így szempontból néznünk e javaslatot s a többi szempontok előtt behunyni szemünket?

Az őse kardjából dohányvágót csináló fiu példája jut eszembe e czélszerűség- nél. Kétségtelenül gyakorlatias érzékéről s a czélszerűség iránti fogékonyságról tesz tanubizonyosságot ez a hős utód, de elfelejté, hogy még arra a kardra szükség lehet valamikor. (Tetszés a szélsőbalon.)

Ha csak a czélszerűség szempontját vesszük figyelembe, kétségtelenül czélszerűnek kell mondanunk a József császár által kiadott „edictum tolerantiale“-t, mely jobban biztosította a vallás zavartalan gyakorlatát, mint a bécsi, nikolsburgi és linzi békekötések együttvéve, pedig ezek be is voltak törvényczikkelyezve; de szabad-e történelmi alkotmányunknak csak egy darab tégláját is feláldoznunk csak azért, hogy egy kis czélszerű haszonhoz juthassunk. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Hiszen a vármegyét felszabadíthatjuk a pótdával való megterheléstől e törvényjavaslat nélkül is; csak hatályosabbá kell tenni az ellenőrzést az ide vonatkozó törvények pontos végrehajtása által. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Jól tudom, hogy az újítások barátai maradisággal vádolnak mindenkit, ki az ő eszméiket ma-

Debrecen 1901
247 01

gáéva nem teszi, feledve, hogy „a jó, bár régi, jó marad; az új, ha új is: rossz, ha rossz.” Mi az újításoktól való tartózkodással vádolhatok nem vagyunk. Mert szívesen nyújtunk kezét minden olyan törekvéshez s minden olyan reform megvalósításához, melyet nemzetünk jólétére, előhaladására s önállóságának erősítésére vezetők felismerünk. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Joggal hivatkozhatik erre ép ez a párt, mely a szabadelvű reformok letesítéséhez a t. kormánynak nemcsak az alapeszmét adta meg, hanem annak kivívásában igyekezett a részét kivenni. Most is szívesen munkálkodnánk együtt a t. kormánnyal az 1848. XVI. t. cz. rendelkezéséhez képest a vármegyei intézménynek a közszabadságokkal való összhangzásba hozatalára. És ha akkor jó volt a szabadelvű kormánynak a vármegyék területén felhangzott éljenivalgás és az a tüntetés, melytől visszhangzottak Budapestnek falai és a liberális nagy tüntetés alkalmából, igyekeztek a kormány most is ezt a közszellemet, a mely már kihálófélben van. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Rombolja szét a korlátokat, melyek még millió meg millió jó magyar embert rekesztenek el a polgári jogok gyakorlásától; adjon helyet a népnek, a népképviselőknek és csakis annak az önkormányzat kereteiben; törölje el a virilis intézményt, ne a gazdagokat ültesse oda, de a hivatottakat, az érdemeseket s a mi a fő; szerezz vissza elalkudott államjogainknak teljességét! (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

T ház! Az én lelkem előtt úgy tűnik fel a vármegyei intézmény, mint egy tisztas matróna, kinek ezüst hajjal koszoruzott szép homlokán ott ragyog a multak dicsőségének nadsugara; kinek jóságos szemében ott ragyog a multak gyászraért kihulló könnyek mellett a derék fiaira büszke anya örömkönyének drága gyémántja; s a kinek egész lényét nemessé, vonzóvá teszi az az öntudat, hogy bár karjai lankadtak s erői meggyöngültek, de még mindig ő tartja feun otthon a házi rendet s ő annak éltető lelke szelleme; az államosító s minden áron újító központosító politikusok egy nevetséges, vén ssipirtónak akarják feltüntetni e tisztességes matrónát; öltöztetik hozzá nem illő rítkító, külföldön is divatját mult toilletékbe s hogy annál visszataszítóbb legyen előttünk oly módon vélnek neki egy kis ifjuságot kölcsönözni, hogy aszott, ránczos arcát kipirosítják, még pedig — bécsi ronggyal. (Igaz! Ugy van! Tetszés a szélsőbaloldalon.)

Pár nappal ezelőtt hallottam egyik igen tisztelt képviselőtársamtól, hogy ő tisztelettel és kegyelettel áll meg minden rom előtt. A multak ilyen romjának igyekeznek feltüntetni a központosító politikusok a vármegyei intézményt, feledve, hogy e romok még mindig erősek arra, hogy vész és vihar idején menedékkül szolgáljanak az üldözött alkotmányoknak. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

S mert nem nézem oly rózsás színben a jövőt, mint kormánypárti t. ellenfeleim; mert nemzetünk s illetve a magyar állam önrendelkezési jogát s függetlenségét jelen viszonyaink között teljesnek nem tarthatom, én e romoknak, az alkotmány védbástyájának teljes lerombolásához járulni nem akarok, s épen ezért magam és velem egyvéleményen levő barátaim nevében a betervezett törvényjavaslattal szemben határozati javaslatot nyújtok be, kérve a t. házat ennek elfogadására. (Élénk helyeslés s éljenzés a szélső baloldalon.)

Határozati javaslat: Határozza el a képviselőház, hogy a vármegyék pénztári és számvevőségi teendőinek ellátásáról szóló

törvényjavaslatot a napirendről leveszi, és felhívja a kormányt, hogy a történelmi alapon épült törvényhatósági rendszer fenn tartásával s a közszabadságok kiterjesztésével az önkormányzat és a közigazgatás rendezésére együttesen terjesszen elő törvényjavaslatokat. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon. Szónokot számosan üdvözlük.)

Mindenkinek, aki lapunkra 1902. január hó 1-től előfizetni óhajt, ha azt a kiadóhivatalban személyesen vagy pedig levelező-lapon bejelenti, már mostantól fogva ingyen küldjük a lapot. Bejelentések a „Debreczen” kihordóinál is eszközölhetők. Előfizetési ár egy negyedévre 1 frt 25 kr.

NAPI HIREK.

Istentiszteletek.

Holnap, vasárnap az ev. ref. templomokban a következő lelkészek tartanak istentiszteletet: Nagytemplomban: Szabó Bertalan segéd lelk., Kistemplomban: Dicsőfi József lelk., Kossuth-utcai templomban: Mitrovics Gyula lelk., Ispotály-templomban: Könyves Tóth Kálmán lelk. Szegényházban: Hajdu Zsigmond püspöki titkár.

Az ágost. hitv. evang. templomban d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes tart istentiszteletet.

Levél ifj. Móricz Pál urhoz.

Kedves barátom!

Örömmel olvastam a „Debreczen”-ben a megyei függetlenségi párt szervezkedését, melynek célja, hogy a hivatalos vármegyét is olyanná tegye, mint amilyen maga a megye igazában: független, őszinte, nem a klikkuralom meleg ágya, hanem szabad magyar polgárok érdekeinek, erkölcsi és anyagi javának kemény nyaku óre és istápolója.

Az értekezleten tárgyaltatok a megyei függetlenségi képviselők meg nem jelenését is. Erről akarok valamit mondani.

A képviselőház most tárgyalja a vár megyei pénzkezelesről szóló törvényjavaslatot, melyben partunk a megyei autonomia újabb megcsontását látja, s azért egyértelműleg ellene foglalt állást. A párt álláspontjának kifejtésével Benedek János h.-bőszörményi képviselőt biztuk meg, s ő már hétfő óta várja, hogy rá kerüljön a sor, mi pedig vele vártunk, mert nemcsak politikai, de szűkebb kollegialis kötelességünk is volt, hogy hajdusági képviselőtársunk szűzbeszédén jelen legyünk, sőt buzdító, helyesítő szavunkkal támogassuk. Benedekre csak szerdán került a sor, s így mi kedden nem mehettünk Debreczenbe. Itt fent voltunk mind: Papp Elek, Kovács Gyula és én.

Ami speczialiter engem illet, már a mult hét elején irtam többek közt dr. Kardos Samunak, kérve a Hajdumegyei állapotokra vonatkozó anyagot, hogy minden a kezembe legyen, mielőtt a gyűlésre lemelegyek. Mert leaktartam okvetlenül menni, nem vártam külön meghívót. Az említett akadály miatt azonban utazásom elmaradt.

Lemenetelemre különben szükség nem is volt, mert örömmel látom, hogy a nánási kerület vezéremberei, az én kedves barátaim Brassay, Veszprémy, Jánosi, Simon Károly,

mint minden hazafias munkából, úgy ebből is lelkesen kivették a magok részét. Büszke vagyok rájuk!

Fogadd baráti üdvözetemet igaz hived

Rákosi Viktor

a hajdu-nánási kerület orsz. képviselője.

Nász a Kertész családban.

A debreczeni független, hazafias polgárságnak egyik legkivalóbb családjá, a Kertész család. A polgárság küzdelmeiben évtizedek óta aldozatokész vezető szerepet vittek ezen önzetlen, derék kalvinista magyar család tagjai. Kertész János jelenleg is a debreczeni függetlenségi párt köztisztelt alelnöke és testvére Kertész Mihály egyik oszlopos tagunk, kiknek neve mindig hozzáfűződik a legszebb függetlenségi és polgári törekvésekhez. Midőn tehát a mi kedves atyáinknak és barátainknak, az érdemes és nemzeti debreczeni Kertész családnak egy egy családi ünnepélyéről adhatunk hírt, mindig oly őszinte örömmel teljesítjük azt, mintha csak saját hozzátartozóinkról volna szó. Ime mostan is a nemzeti Kertész családnak egy fiatal, derék, szép reményekre jogosító sarja házassági frigyre lép. Kertész Mihály és neje nek derék Lajos fia f. hó 18. kőt házassági frigyét Nádudvaron, özv. Bökönyi Antalné szép, magyar unokájával Rózácskával. A kedves menyasszony árvalány, az édes nagyanyja hajlékából kerül a Kertész család tiszteletreméltó tűzhelyéhez, a hol is a nádudvari egybekelési ünnepély után, a Mester-utca 31 szám alatti családi háznál este 6 órakor vacsorával szolgált a szeretett nászvendégeknek nemzeti Kertész Mihály ur és neje. Mi a magunk részéről áldást, boldogságot kívánunk a szép frigyre.

Kafka tisztogat.

Több mint három hete már, hogy a miniszteri kiküldöttek Kafka László miniszteri tanácsos vezetése mellett vizsgálják Torontál vármegye ügymenetét és gazdasági kezelését. Eleinte csöndben ment a vizsgálat, az utóbbi napokban aztán egymást érik a fegyelmi vizsgálatok és felfüggesztések. A megyei restauráció e hó 16-án megy végbe, de ha ilyen eredményeket szül továbbra is a vizsgálat, nem lesz a megye egyik járásának sem vezető főbírája. Idáig a fele fel van függesztve, vagy fegyelmi vizsgálat alatt áll. Legutóbb felfüggesztette az alispán Jabloncsky Miklós pancsovai főbíró, Szávits Gerő antalfalvi főbíró ellen pedig a fegyelmit megelőző vizsgálatot rendelte el. Kafka vizsgálata a megye székhelyén, Nagybecskerekben sem maradt eredménytelen, itt Reitter Oszkár rendőrfőkapitány az áldozat, ki felfüggesztetett s Keresztes Aladár megyei első alszámvevő, tb. főszámvevő, ki ellea hivatalos hanyagság czimén rendelte el a fegyelmit. — A belügyminiszterim vizsgálatot elrendelő intenczióit, különösen, hogy azt közvetlen a tisztújítás előtt foganatosítja — Torontálban úgy értelmezik, hogy azzal egyenesen Rónay Jenő főispán elejtését célozzák. A látszat teljesen erre vall, különben erthetlen volna a tömeges felfüggesztés és fegyelmi. A megye életében még soha ilyen izgatott időszak nem volt mint most, Kafka vizsgálata teljesen fölforgatta a megye csendes vizeit. Hajdúvármegyében és Debreczen városában is sokan így sóhajtának fel a torontáli nagy tisztogatás hírére: „Kafka, Kafka! ó jöjjön el a te országod.” Mert itt vannak még csak igazán torontáli állapotok. No de a mi késik nem mulik az végleg el.

Az alispán nyugalomba vonul.

Noha egész természetesen találjuk, mindazon által még megerősítésre számítva, közöljük azt a hírt, mely szinte egyik fakadó ibolyája a rendszerváltozás tavaszának. Gróf Dégenfeld József már csak névleg és ideig óráig főispánja Hajdúvármegyének és Debreczen városának, mert mint más helyen is említjük, értesülésünk szerint már a vármegyei tisztújítást sem ő viszi keresztül. A főispán bukása rendszerének bukását is jelenti és tisztulást a vármegyén is. Magának az alispánnak is nyugdíjba kell vonulni, ha netán a mezei hadak még a tisztújítás kor is kitarának mellette. Megviselte az alispánt is ez a 18 éves bukott rendszer; de különben korbilleg is rég megérett a királyi tanácsos ur a nyugalomra. Erélyes kezű munka bíró, a régi rendszerrel sem miben sem közös férfiú kell az alispáni székre. Remélhető, hogy Hajdúvármegyében akad ilyen is. . . . Különben már neveket is emlegetnek.

Hírek az anyakönyvi hivatalból.

A helybeli állami anyakönyvi hivatalban a hét folyamán házasságot kötöttek: Oláh Sándor - Kovács Juliánna, Szikora István - Nagy Róza, Balló Lajos - Vida Juliánna, Balogh József - Bana Sára, Bihari Gábor - Szabó Zsuzsanna, Grünfeld Éliás - Waller Ezsti, Varga Lajos - Szilágyi Eszter, Szilágyi Marton - Szalai Lidia, Nagy Lajos - Tóth Juliánna, Hege-düs Henrik - Antal Katalin, Lakatos Mihály - Urbán Mária, Davidovszki György - Nagy Juliánna, Tömöri Miklós - Oláh Eszter, Barkó Sándor - Hamar Zsuzsanna, Deli György - Duzs Juliánna, Zöld János, - Bancsi Juliánna, Varga István - Ujvári Juliánna, Székely Imre - Kopányi Juliánna. — Ö s s z e s e n 18 pár. — Ugyanezen idő alatt a következő halálozási eseteket jelentették be. Törő Imre 26 éves államvasuti hivatalnok, özv. Mácsi Istvánné szül. Izsó Juliánna 66 éves napszámosnő, özv. Varga Balintné szül. Sós Mária 82 éves gyümölcs kofa, özv. Dobschorb Józsefné szül. Kutasi Juliánna 65 éves önálló ké-ményseprő iparos, Strausz László 3 éves, gyermek, Pintér Gyula 3 éves gyermek, Berta Péter 73 éves napszámos, Varga István 22 hónapos csecsemő, Nagy Ferencz 84 éves önálló gubás, Balint Ágoston 26 éves kefések segéd, Debreczeni Miklós 21 éves könyvkötő segéd, Özv. Seres Mihályné szül. Nagy Mária 84 éves háztartásbeli, Csomós Mária 3 éves gyermek, özv. Lénárt Sándorné szül. Korom márig 4 éves háztartásbeli, Faragó Sándor 45 éves gőzmalmi munkás, Ábel Lajosné sz. Lengyel Mária 24 é. háztartásbeli, Kiss Lajos 15 h. csecsemő Hüse Gábor 3 é. gyermek, Dr. Király Ferencz keresk. és iparkamaraí titkár 59 éves, Laboncz János 49 éves napszámos, özv. Harangozó Antalné szül. Furcsa Veron 61 éves napszámosnő, Herczegh Gyula 61 éves államvasuti díjnok, Erős József 31 éves kö-müves segéd, Balzám Dalma 10 hónapos csecsemő, Kovács Lajos 19 éves tanuló, csicseri Orosz Béla m. kir. pénzügyi titkár, kataszteri becslobiztos 46 éves, Albert Ferencz 3 éves gyermek, Ehrenfeld Mária 53 éves ápodai szegény, Kerékgyártó Juliánna 16 napos csecsemő, Helmecei József 8 hónapos csecsemő, összesen 31. Minthogy továbbá ugyanezen idő alatt összesen 65 születési esetet (38 fiú, 27 leány) jelentettek be, úgy a születési esetek 34-el multak felül a halálozási eseteket, mely körülmény rendkívül kedvezőnek mondható.

A főispán

ezimű cikkelyében bucsuztatja el az új Debreczeni Friss Újság tisztelt szerkesztője Dé-

genteld József gróf nyugalmazott főispánt. Szívesen ösmerjük el, hogy a bucsuztató teljesen méltó a bukott rendszerhez, melynek jelszava az erőszak volt. Szívesen nyilatkoztatjuk ki azt is, hogy sem Hajdúvármegyében, sem szabad-királyi Debreczen városában nincsen olyan fekete lelkű férfiú, aki irigyelné a nemes gróftól azon babékoszorut, melyet tisztelt szerkesztő társunk élvezetes cikkelyében a távozó nyugalmazott főispán homloka köré font; amde hogy mindenki komolyan fogadja ezt az elismerést, helyesen escelekzi a tisztelt szerkesztő társ, ha a frázisok helyett a 18 esztendő főispáni rendszer érdemkoszoruját mutatja be legközelebb, pontról-pontra megnevezve ezeket az érdemeket; mert csak így lehet ellensúlyozni a bukott rendszer — úgy látszik — még sokakszerint nem elegendőleg szellőztetett súlyos hünyagát, nem pedig frázisokkal és piaci közszólamokkal, a melyek ellen az igazság sérthetetlen vért. Mi az igazsággal vértettük magunkat a közügyek szolgálatára és az eléggé ösmert elődsi rendszer czimboraságok ostorozására, tehát a ferdi tésekkel, nem akarjuk mondani, hogy hazugságok és füllentések szellőjével felfujt sertéshólyag lövegektől nem ijedünk meg és azokat semmiesetre sem vesszük komolyabban, mint már az ilyen frázis gagyogásokat és luftballon játékok szokás, Elösmerjük, hogy a hazugságokat kötelesség czafolni, erre harag nélkül is teljes tisztelettel hívjuk fel a tisztelt szerkesztőtársat; de épp azért egész tisztelettel arra is kérjük, hogy, jövőben, sem olyant, a mit nem mondtunk, sem olyant, a mit nem escelekedtünk, ne toljon ránk, mert ez szinte nem igazságos. Mi tehát a tisztelt szerkesztőtársnak ilyen irányú kiszólásait egyszerűen visszautasítjuk és egyben öszinte örömmel is fejezzük ki, hogy felkelt a beteg ágyából. Jó egészséget kívánunk és az igazság szolgálatában hasznos munkalkodást.

Nyílt levél*)

Tekintetes V eszprémy István urhoz, mint a hajdúvármegyei függetlenségi párt Elnökéhez.

A „Debreczen“ f. hó 11-iki számából olvasom, hogy a megalakult vármegyei függetlenségi párt engem intéző bizottsága kebelébe, bizonyára azon okon, mert erős ha zafias érzelmeimet, olthatatlan szabadságszeretetemet, s minden erőszakot gyűlölő, emberi tekintély előtt nem hajladozó, minden tényt és egyént a maga értéke szerint mérlegelő független gondolkozásomat függetlenségi gondolkozásnak vette, — beválasztott. Kijelentem, hogy bár vannak nézeteim a politikai kérdésekről, én politikai párthoz nem tartozom, ilyennek tagja nem voltam, nem vagyok, politikai mozgalmakban, szavazásokban részt venni nem szoktam, (a leg-

*) Kiss Ferencz püspök-ladányi ev. ref. lelkész urtól vettük ezen nyílt levelet, mint tisztán „egyéni felfogásának“ a megnyilvánulását a legnagyobb készséggel, közöljükde megjegyezzük, hogy a vármegyei függetlenségi párt nem „h u z d k i“ párt, a mely irányt az általunk támadott rendszerrel is elítéltünk; hisz követendő elvként mondtuk ki, ha megfelelő képzettségű és tiszta jellemű függetlenségi jelölt pályázik a vármegyei állásokra, akkor azt pártoljuk és támogatjuk, egyébként pedig a többi pályázónál is a képességet és a korrektséget tekintjük irányadónak. Nincs tehát okunk, hogy a nagytiszteletű ur egyéni nézetét ne tiszteljük. A nagytiszteletű ur mint független jellemű férfiú lett ajánlva nekünk. Szerk.

utóbbi képviselő választáson is mint szavazatszedő h. elnök jelentem meg) soha semmi privát, vagy közügyet politikai pártszempontból nem tekintettem s annak így tekintését minden részről elítéltem s mivel azt tapasztalom, hogy a közkérdések elbírálása, közelebbről a tisztújítás ezután is pártszempontból tekintetik s eszközöltetik, nem látok okot arra, hogy eddigi álláspontomat most megváltoztassam.

Erős pártembert soh'se láttam teljesen tárgyilagost s így igazságot; legalább a hogy én látom egyszem az igazságot, hanem a párt, tehát a maga igazságát keresi, én pedig emberileg lehetőkép mindig az objektivitásra törekedtem s ép azért semmi egyéni, vagy párt zsarnokságot, erőszakot meggyőződésesen elviselni nem tudok. Az én egyéniségem ezt be nem veszi, meggyőződésemmel ellenkezőleg nem tudnék állást foglalni vagy szavazni, ha maga Kossuth Lajos ajánlaná is, pedig ha hitem és vallásom nem tiltaná a szentek imáadását, tudnék hozzá leborulva imádkozni. Az pedig, hogy az én meggyőződésem mindig egy és ugyanaz legyen, emberileg nem is kívánható így nem is való vagyok én pártembernek, mert vagy én törném össze a pártfegyelmet s pártszervezetet, ha tudnám, vagy engem dobna ki a párt mielebb magából. Az elsőre nincs szüksége egyik pártnak sem, a másokra nincs szükségem nekem. A mint a kormánypárt részéről elítéltem mindig, mikor pártszempontból eszközölte az állások betöltését, úgy nem tudnam helyeselni a függetlenségi párt arra való törekvését, hogy a megyehivatalnokok kvalifikációját 48-as mértékkel állapítsa meg. Egyik is tulzás, másik is tulzás, az igazság ott nyomorog a kettő között.

Igy a megtisztelő bizalommal teljénlött intéző bizottsági tagságot nem fogadhatom s nem is fogadom el, mert én független vagyok s annyira független kívánok maradni, hogy még a függetlenségi-párt kötelekébe tartozás által sem akarom s nem fogom lelkem e drága szabadságát: függetlenségemet korlátoztatni vagy feloldozni. — Mikor meggyőződésem szerinti jót vagy üdvöst akarnak, pártközösség nélkül is ott leszek mellettük, ha minden hatalmasság haragja rám zudulna is, mikor párt-, vagy személyi tekintetet akarnak a közérdek felé emelni, kormánypártiság nélkül is ott leszek ellenük a küzdelemben; ha mindjárt — Bánffy huszárnak bélyegeznek is. Egy szóval nem vagyok ugynevezett „megbízható ember!“

Arról nem is szólok, hogy egészen másnak érzem s ismerem hivatásomat, mint politikai torzsalkodások révén áldatlan lüzet szítani; — más oltár tiszta lángját égetem én, ha gyöngye erővel, de nemes szándékkal.

Kiváló tiszteletem nyilvánítása mellett
Püspökladány. 1901. decz. 12.

Kiss Ferencz

ev. reform. lelkész,
várm. biz. tag.

Kovács Gyula orsz. képviselő levele.

Kovács Gyula országos képviselő urtól, a hajdu-szoboszlói kerület érdemes képviselőjétől, a mai postával ajánlott levelet vettünk, a mely érdemleges válasz a Szoboszló és Vidéke lapban megjelent, sokakat megtévesztő cikk kapcsán — a képviselő urhoz és a szoboszlói elvtársakhoz intézett „nyílt kérdésünk“re. Ez a nyílt, őszinte, férfias válasz csakugyan olyan, a milyent mi magunk vártunk a szobosz-

lői Kossuth párti követtől és elvtársainktól. Kovács Gyula országos képviselő örömmel csatlakozik az ujonnan szervezett vármegyei függetlenségi párt-hoz, ugysis mint megyebizottsági tag is. A szoboszlói követ érdemes nyilatkozata így hangzik:

Tekintetes szerkesztő ur!

Becsés lapja folyó évi Decz. 12-iki száma vezető cikkében hozzám intézett nyílt kérdésére válaszolom, hogy a „Szoboszló és Vidéke” legutóbbi számában megjelent s vármegyénk tisztújításával foglalkozó cikkkel solidaritásban nem állok, és nem áll az a párt sem, mely engem támogat, ennek megjelenéséről előzetes tudomásom nem volt; **a vármegyei függetlenségi párt szervezését helyesnek tartom, s ezzel karöltve kívánok mint vármegyei bizottsági tag mindenkor a közjó érdekében, s ennek minden más szempont alá rendelésével dolgozni, a szervezkedő gyűlésen azért nem jelentem meg, mert ugyan akkor a képviselő házban éppen a vármegyéket nagyon közelről érdeklő törvényjavaslat volt tárgyalás alatt s ezen jelen akartam lenni, elmaradásom kimentésére pedig azért nem éreztem magam kötelezettnek, mivel a gyűlésre személyes meghívást nem kaptam; Ádám János pártelnök urnak ottani megjelenése azonban az én tudtommal és felkérésre is történt.**

Kérem e nyilatkozatomnak becsés lapjában közzétételét

Hajdu-Szoboszlón 1901. december 13-án.

tisztelője

Kovács Gyula
országgyűlési képviselő.

A kulisszák mögött.

Sok titkos érdek forroag a kulisszák mögött. A rendszer emberei előtt hihetetlennek tetszik, hogy megy a főispán és lehullott az ő fejöknek a koronája; mert biztos forrásból értesülünk, hogy Nagy Sándor ügyvédet, a szabadelvű pártnak a Varga-utcza városi bizottsági tagsági jelöltjét arra erőszakolják, hogy e jelöltségtől, melylyel pártjának közbizalma tisztelte meg, lépjen vissza. A rendszerpárt két vezérferfia, Márk Endre és Balkányi Miklós urak akarták rábírní Nagy Sándort a neki tisztelettel felajánlott köztörvényhatósági bizottsági taghely cserbenhagyására; — mert a rendszerpárt még nem adta fel a veszített esatát és számításuk az volt, hogy Nagy Sándor ügyvédet így visszaléptetvén, helyette Degenfeld József gróf nyugalmazott főispánt viszik be a városi képviselőtestületbe, hogy vezér letével ott tovább is fentarhassák rendszerüket, melyet Hajdumegye és a pusztult, pótadós Debreczen város még évtizedek mulva sem igen heverhetnek ki. Szerintünk Nagy Sándor ügyvéd iránt csak fokozódhatik a polgárság és a választók bizalma, hogy a kulisszák mögötti érdek erőszaknak nem tért ki.

A vadasdi székelyek temploma.

A vadasdi szegény székely testvéreink iránt valóban testvéri szeretetet, jóindulatot tanusítanak a debreczeni nemes szívek; mert még ma sem lohadt a szeretet lángja a hegyvidéki református testvérek és magyarok nemes törekvése iránt. A vadasdi székelyek templomára idáig is tekintélyes összegben gyűlt adományokhoz újabb adomány érkezett szerkesztőségünkhöz. Sesztina Jenőné, Debreczen város egyik jótékony, nemeslelkű és buzgó urnője öt koronát küldött be a vadasdi református templomra, midőn ezt köszönettel nyugtatjuk, jelezzük,

hogy ma délután ezen összeget is postára adtuk nevezett székely község lelkeszi hivatalához czimezve.

Tévedés e vagy szándékosság.

Egyik előző számunkban hirt adtunk a színház igazgatóságának ama keltő indoklatlan s helytelen intézkedéséről, hogy e hó 24-ére, karácsony est előtti napra előadást tűzött ki s így az agyongyötört színészek még ezen a szent napon sem pihenhetnek. A színházi bizottság tagjai között élénk megbeszélés tárgyát képezte az igazgatónak ezen intézkedése s Komlóssy Arthur főjegyző, a színházi bizottság helyettes elnöke levélben kérdést intézett Komjáthyhoz, nem tévedésből tűzött e ki az napra is előadást. Komjáthy azonban a válaszal ezideig adós maradt, de különben is, mi, mikor ez ellen a helytelen intézkedés ellen állást foglaltunk, a színház igazgatóságától nyert felvilágosítás alapján jeleztük, hogy az igazgatóság szándékosan tűzött ki erre a napra előadást, Komlóssy Arthur főjegyző, miután az igazgatótól választ nem kapott, ebben az ügyben szerdán beadványt intézett a tanácsshoz. Beadványában hivatkozik a szerződés 17-ik pontjára, mely határozottan kimondja:

„Délutáni előadások vasárnapokon, karácsony, husvét és pünkösd első és második napján, továbbá újév első napján és aldozó esütörtökön tarthatók”, hogy karácsony est i nap délutánján is lehetne előadást tartani, nincs benne a szerződésben. A tanács ebben a kérdésben nem határozott; hanem a beadványt tárgyalás végett kiadta a színházi bizottságnak elbírálás végett. — Hiszszük, hogy a színházi bizottság méltányosabb fog lenni, mint az igazgató s nem tekintí rabszolgának a színészeket s megadja nekik azt, hogy karácsonyesti nap pihen hessenek, s nem engedi meg, hogy az igazgató ne tartsa be a szerződésben előirt pontokat.

Vármegyei közgyűlés.

Hajdúvármegye december havi rendes közgyűlése f. hó 16-án délelőttre van összehíva. Felkérjük a vármegyei függetlenségi párt tagjait ne maradjanak otthon; nehogy náluk nélkül essék meg a főispáni sirató.

A karácsonyi vásár megnyitása.

Az ipartestület által rendezett karácsonyi iparkiallitást és vásárt — mint az ipartestület értesít — holnap, vasárnap d. e. 10 órakor nyitják meg. A megnyitáson a nagyközönséget is szívesen látja a rendezőség.

Remekírók képes könyvtára.

Mai lapunkhoz mellékelve találják olvasóink a Remekírók képes könyvtáráról szóló irodalmi értesítőt. Ez az új mű a magyar és a világirodalom kincsesháza lesz — s a remek kötésű díszművek, melyek díszét, ékességét képezhetik minden család otthonának, a László Albert és társa debreczeni szold s jóhívnévek örvendő könyvkereskedő cégénél rendelhetők meg. Az egész mű 50 kötetre terjed s havi 3 koronás részletekben szerezheti meg bárki is.

Valódi látványossága Budapestnek

Keresztély Sándor zongora telepe Váci-körut 21. sz. alatt az Iparudvarban. Ott találjuk a legkiválóbb saját készítményein kívül, a világ minden létező hírneves zongoráit és pianinoit; árai a legszolidabbak és minden egyes hangszerért 10 évi írásbeli jótállást vállal. Óeska zongorákat becserél, előnyös feltételek mellett. Mindeze-

kért e megbízható párisi vilákiállításon is kitüntetett czéget mindenkinek melegen ajánlhatjuk.

Ovd a lovadat a csuszamlástól és korona lépéstől.

A legtöbb újításoknál és javításoknál melyek a lópatkók használatánál érvényesülhetnek, különösen azokról lehet szó, melyek a ló kapaszkodását nagymértékben megkönnyítik.

Eddig úgy igyekeztek ezt elérni, hogy minél élesebben készítették a patkóvasat és ha kopott, minél könnyebben kicserélhetőek legyenek.

A szabadalmazott „Neuss” rendszer szerint ellenkezőleg az eddig követett módzatokkal, úgy készítettnek a patkók, hogy belsejére eles H alakzat jön, melynek előnyei: 1. a pata rendkívüli kapaszkodási tehetsége, 2. a patkóvas éle hasonlíthatlanul készebb kopásnak van kitéve mind az egyszerű vágáson vagy hegyes vasnál, és az ezeznél eddig gyakran előfordult veszélyes sérülések kivannak teljesen zárva.

Ennek köszönheti a Neuss szabadalmazott patkóvas gyors elterjedését.

A Leonhardt és Társa czég Schöneberg Berlimben nagy mennyiségben készíti e egyszerű lópatkókat Ausztria-Magyarország részére pedig e czég fő-képviselője:

Kaszab és Breiner urak Budapest.

Karácsonykor sokkal kevesebb felesleges

limlom vásároltatnak gyermekek számára, ha a szülők csak annyi időt vennének maguknak, hogy a híres Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrények és Horgony-Hidépítőszekrények felette érdekes és gazdagon illusztrált árjegyzékét atolvashassák. Az ebben lenyomatott levelek örvendő szülők és tekintélyes tudósoktól egyhangulag bizonyítják, hogy nincsen jobb és egyszerűsminde tartóssabb foglalkoztató szer, mint a Richter-féle Horgony-kőépítőszekrények és Horgony-Hidépítőszekrények; egy tekintélyes svájci pädagogus szószerint mondta: „A Horgony-Kőépítőszekrények egy egész játékszerraktárt helyettesítenek és szavait így zárja be: „Csak vigyék be mindegyik házba, a melyben boldog szülők laknak!” Mi azt hisszük, hogy érdemes egy levelező-lapot koczkatatni és a Richter F. Ad. és társa czégtől Bécsben, I. Operngasse 16 a legújabb illusztrált árjegyzéket bérmentve meghozatni. Miután az új kiadás az új és felette előnyös kiegészítőrendszerek és Horgony-Hidépítőszekrények kimerítő leírását is tartalmazza, azért azok is, kik már egy kőépítőszekrény birtokában vannak, az árjegyzék beküldése iránt szintén intézkedjenek.

Löschner udvari tanácsos a Mattoni-féle Gieshüblit különösen ajánlja; ideges egyéneknél, gyermekeknél, lábbadozóknál, terhes nőknél mint oly szert mely a hányást csilapítja és egyuttal az alhasi szervek működését elősegíti. Ajánlja továbbá egyáltalában mindazon betegségekben, melyek lényege tulságos savképződésen alapul és kiemeli, hogy éveken keresztül folytatott kísérletek alapján megállapítottnak tekinti, miszerint az említett viszonyok közt nincs jelesebb gyógyeszköz, mint a Mattoni-féle Gieshübler.

Melléklet.

Nemcsak városunknak, hanem az egész országnak egyik legtekintélyesebb és bizalomra legérdemesebb ékszerész czége a több oldalról kitűtetést is nyert Lőfkovits czég, melynek — mai lapunkhoz csatolt — karácsonyi árlapját, azt hisszük, fölösleges t. olvasóink b. figyelmébe melegebben ajánlanunk. A czég 19 fennállása elég jó ajánló levél.

Tejgazdaság.

Minden gazda tapasztalja, hogy télen az istállóban való etetés folytán teheneknél úgy a tej jósága, mint a tejelőképeség csökken. Ezért nem mulaszthatjuk el a gazdálkodó urakat, a 40 év óta legjobb sikerrel használt Kwizda-féle korneuburgi marhátáppora — melyet Kwizda Ferencz János es. és kir. osztrák és román kir. udvari veteriner preparatum szállítója Korneuburgban készít — figyelmeztetni, mely mint eleséggé válhat a teheneknél a tejet javítja és a tejelőképeséget fokozza.

Ha nagy gondtól akar megszabadulni,

hogy mit vegyen karácsonyi és újévi ajándéknak férfiak részére, tekintse meg a „Bikaszálloda“ épületében levő **tajték áru kereskedés, dohányzó eszköz különlegességeit** hol **csodálatra méltó olcsó árban és rendkívül nagy választékban** minden elgondolható dohányzó eszközök kaphatók.

A debreczeni „Hortobágy“ gőzmalom **Aufricht Alajos és Vilmos városi lisztraktára Csapó utca 4. szám Takarékos és Hitelintézet bérházában megnyit.**

Vadsertés hus

kilogrammonként 60 krért kapható **Márkus Jenőnél** Dréher söresarnok.

Szerkesztői üzenetek.

Bessenyei József. Ha ön a közérdekre hivatkozik, nálunk csakugyan nem kopogtat hiába. A vádjaért természetesen ön a felelős; de csodálkozunk magunk is, hogy ezen röpiratban emelt vádakat bizalmi szavazattal akarják agyonhallgatni és helyreütni. Ez nem az igazi eljárás. A vármegye közönsége megkövetelheti első tisztviselőitől, ha így vádoltatnak, minden további késedelem, halogatás nélkül keressék a vádló ellen a bíróságnál a megtorlást, ha méltatlan vád esett rajtuk. Mert ha a vád valótlanok bizonyul a vádló elveszi érdemelt büntetését, ellenkező esetben pedig a köztisztviselő nem érdemes a bizalomra. Ez igaz. És mi csakugyan szomorunak találjuk, hogy azok, akik így megvádoltak voltak, már akár való, akár nem ez a közszárnyra repített sok vád, nem igyekeztek a minden polgárra egyformán illetékes bíróság útján a tiszta valót kitüntetni; hisz tisztujítás előtt állanak és talán a hajdumegyei érdekrendszer mellett némileg a bizalomnak is befolyással kellene lenni a választásokra. Szomorú volna, ha ezt csak mellékesnek tekintenék. Ma azonban lapunk túlterheltségét tekintve kérését nem teljesíthetjük. Türelem. Mi sohasem a személyt nézzük, hanem az elveket és az általuk kifejezett igazságokat.

Troubadour. Fohásza nem közölhető. Közönséges kintornás ön, nem pedig Troubadour.

H. Pali Szeged. Halló? Halló...

Nyilttér.

Szemben azzal a körülménnyel, hogy a várost ismét idegen könyv-ügynökök árasztják el, szíves figyelmébe ajánljuk a t. közönségnek, hogy minden hazai vagy külföldi irodalmi terméket **egyazon áron és fizetési módzatok mellett szállítunk**, mint bármely idegen cég.

László Albert és társa
könyvkereskedése.

A legjobb és legégszűségesebb
üditő-ital,
mely mint asztali ital különösen kedvelt és borral, cognackal vagy növényi szörpökkel vegyítve kitűnő ízű vegyületeket ad: a

MATTONI-FELD
GISSHÜBLER
SÁVANYU-KUD

Alítja a szomjat, hűsít és felfrisít egyaránt. A legjobb szer a nyári hőség tikasztó hatása ellen.

Egy budapesti nagy szerszám és vasalás üzlet
ügyes, szakképzett, jellemes és megbízható keresztény

üzletvezetőt

keres. Kivántatik a szerszám és vasalás szakmában való teljes jártasság, megnyerő külső, irodai képzettség és a magyar és német nyelv tökéletes bírása. Ajánlatok az életkor, családi állapot és az eddigi működések pontos megjelölésével „W. L. 8508.“ jelige alatt **Haasenstein és Vogler** (Jautlus és Társa) hirdetési irodájához **BUDAPEST** intézendők.

Bármily mennyiségben veszek 1/2 és 1 ltr. üres üvegeket denaturált szesz töltéshez. **Békes Emil** Piacz-u. 70.

A debreczeni kerületi betegsegélyző pénztárnál egy **pénzbeszedői** al-
ujab rendszeresítettven felhivatnak az erre pályázni kívánók, hogy írásbeli ajánlataikat f. hó 20-ig Berger Jenő igazgatósági elnökhöz Széchenyi u. 21 sz. a. adják be, alkalmaztatás esetén 300 kor. biztosíték teendő le.

Mi a legszebb karácsonyi és újévi ajándék! egy gyönyörűen éneklő kanári, a mely kedves, vidám dallamával sok busz szívet megvigasztal, — olcsón beszerezhető Péterfia u. 26.

Köszönet egy lev. lapon.

(Lent közjegyzői hitelesítéssel.)

Tisztelt Uram! Sertéseim nem ettek és nagyon le voltak soványodva. Véletlenségből egyik emberemtől 1 csom. Sertéshizlalt port kaptam, csodálatos! sertéseimet nem győzöm etetni és néhány nap óta, hála a kitűnő szernek, igen sokat felvesznek, mindenkinek legjobban ajánlom.

Kérek postán 5 csomag disznóhizlalt port.
31/10 1900.

Tisztelettel

Englich Josef vasutas
Bejisce, Slavonia.

Ezen lev. lap, mely 4 és 2 filléres bélyeggel van ellátva, megegyezik az eredetivel.

Laibach 1901. Ezerkilencszázegy október 3 (három) [közjegyzői pecsét]

Piantan Iván

es. kir. közjegyző.

védjegy

Draskóczy doktor Sertéshizlalt
pora minden üzletben kapható,
ha nem úgy postán küldi:
Apotheke Trnkoczy, Laibach, Krain.

1 csomag 50 fillér. 5 cs 2 kor.

KWIZDA féle Korneuburgi marha táppor

Etrendi szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legjobb istállóban használatban van étvágy — hiány s rossz emésztésnél, a tej javítására és a tehének tejelőképeségének fokozására, csonttörésnél. — 1 doboz ára 1 korona 40 fillér, 1/2 doboz 70 fillér. Csak a fenti védjeggyel valódi. Kapható minden gyógyszerárban és gyógyszerkereskedésben. Főraktár: **Kwizda Ferencz János**, es. és kir. osztr.-magyar, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, kerületi gyógyszerész, Korneuburg, Bécs mellett.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

A valódi Réthy-féle pemetefü cukorka csak a készítőnél vagy az alábbi gyógyszerárakban kapható:

Debreczenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Nándor, Mihalovics Jenő, Rothschnek V. Emil, Szilcz Ferencz s Tóth Béla gyógyszerárakban. **H.-Sámsonban:** Molnár Vilmos gyógyszerár. **Földesen:** Farkas Antal cégnél

Neuländer férfi szabó Debreczen

BIEDERMANN palota, első emelet, baloldali lépcső.

Debrecen 1901
247 01

Minden ló tulajdonos vegye a mi mindig éles
Patent-H-Stollen
lópátkóinkat, az itt látható védjeggyel.
(Korona lépés kizárva.)

Utánzatok vissza utasítandók, mert a H. Stollen-féle pátkók előnye a különleges aczelminőségben rejlik és ezt csakis mi használjuk.
Kívánatra küldünk új képes árjegyzéket.

LEONHARDT és TÁRSA Berlin-Schöneberg.
Egyedüli elárúsító Ausztriában és Magyarországon **Kaszab és Breuer** csavargyár
Budapest, VI. Váci-körút 33.

Lamarche Albert
nagykirályi parketgyártmányainak lerakását vakpadlóra vagy aszfaltba rakva, ugyszinte vakpadló, hajó és egyéb
PADOZATOK
elkészítését jótállás és jutányos árak mellett elvállalja
Hoffmann István
a LAMARCHE ALBERT nagykirályi parketgyárának magyarországi bismányosa.
Raktár és iroda:
Budapest, VIII. Kisfaludy-u. 26. Nap-u. sarkán, ahol mindig dus parket készlet eladásra is tartatik. Telefon.

Jencs-féle
Narancsvirág-Grème.

Teljesen ártalmatlan és biztos szer szepölő, pattanások, májfoltok, bőrátka (Mitesser) és más bőrfoltok ellen. Megóvja a bőrt a megrepedéstől; megszünteti az arc és kéz vörösségét. Rendszeresen használva, a ránczos arcbőrt simává, üdévé teszi.
Zsíros anyagot nem tartalmazván, nem idezi elő az arcbőr fényességét. Ára 1 korona.
A hozzávaló Narancsvirág Poudre doboza 1 korona. Kapható:
Jencs Vilmos
„Szt. János“ gyógyszerüzében
Budapest, II., Széna-tér.
Főraktár: Dr. EGGER „Nádor“ gyógyszerüzében
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Leszállított árak!
Leltározás alkalmából december hó folyamán a raktáron levő
Női ruhaszöveteket
színes selymeket, mosó velezeket, atlas-satint és batisztokat, haraszt-kendőket, valamint
szőnyegeket, függönyöket
tetemesen leszállított áron árúsítjuk el.
SZABÓ LAJOS FIAI
Debreczen, Rózsatér.
Több ezer darab maradék női ruhaszövetekből feltűnő olcsó áron.
7 méter egy ruhának való női divatszövet 1 frt 75 kr.

Valódi Edison Fonograf
a legszebb
karácsonyi ajándék

Központi raktár: Ausztria, Magyarország és a Balkán államok részére:
Edison-Import-House.
Wien, I. Kärntnerstrasse 28.
Árjegyzékek ingyen.

Eddig felülmullhatatlan!
Maager Vilmos-féle
valódi tisztított
DORSCH máj olaj

törvényileg védett sárga csomagolásban üvege 2 kor., fehér csomagolásban üvege 3 kor
MAAGER VILMOSTÓL
BÉCSBEN.
Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltek mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában az vér tisztítását el akarja érni. — Kapható a osztr. magy. monarchia legtöbb gyógyszer-tárában és gyógyszeráru kereskedésében.
Főraktár és főelárúsítás az osztr. magyar monarchia részére:
Maager Vilmos Bécs,
III/3, Heumarkt 3.
Utánzások törvényileg tiltatnak

H R A B É C Z Y A N T A L

ruhafestő és tisztító intézete
Debreczen, Széchenyi-utca 42-ik sz.
Mindenféle ruhák, függönyök, szőnyegek stb. kifogástalanul
festetnek és tisztítottatnak.
Bejárat az utcáról.

Legszebb karácsonyi ajándék.

Legszebb karácsonyi ajándék.

Lovag Chylinszki György

fényképész műterem.

legmagasabb helyről többször

kitüntetve.

fényképek, platin nagyítások.

Olaj és Aquarel festmények

előkelő kivitelben

Legszebb karácsonyi ajándék

EISLER M. E.

divatkülönlegességek áruháza.

Kizárólagos raktár:

Szénássy Gyula, Szénássy

Hoffmann és Társa

budapesti nagykereskedők

nőiruha szövet és selyem
különlegességeiből.Debreczen, városi bérház. Simonffy-
utca sarok.

Elsőrangú nőiruha varró terem.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társai utódai cégénél

Kistemplom bazár

a karácsonyi idényre

rendkívüli olcsó áron kaphatók

Asztalneműek, vásznak, zsebkendők, nyakkendők,
gallér és kézelők, harisnyák, kész fehérneműek, szí-
nes alsó szoknyák, mosó velez, francia flanel

Női ruhaszövetek.

Fekete és színes selyem. Mosó bársony. Szőnyegek.
Takarók és pokréczok.

Zongorák

CHMEL J. és FIA

cs. és kir. udvari zongoragyárosok,

BUDAPEST, Gizella tér Haas palota.

Alapítottak 1835-ben.

Legrégibb s legnagyobb zongora- és harmonium
telep hazánkban.

A világ legjobb zongorái és harmoniumjai egyedüli képviselői, mint:

Bösendorfer, Bechstein, Schidmayr,
Kaps, Rönisch, Esty, Wirth stb.

valamint kitűnő saját gyártmány.

Jutányos árak, szolid kiszolgálás

Árjegyzék kívánatra ingyen!

A legnagyobb, szenzációs, olcsó KARÁCSONYI ELADÁSBA

a világhírű

Bécs D. LESSNER Bécs

áruházában, VI. Mariahilferstrasse 81-83. sz.

belevonattak:

Gyapjuszövetek	méterenként	18 krajczár	frt 1.40-ig
Gyapjuszövetek	méterenként	frt 1.50-től	frt 3.50-ig
Gyapjuszövetek	méterenként	35-től	frt 2.25-ig
Selyemszövetek	méterenként	frt 2.50-től	frt 8.50-ig
Mosószövetek	különféle minőség méterenként	12 kr.-tól	— .60-ig
Mosószövetek	méterenként	16 kr.-tól	— .55-ig

Minta megrendeléseknél az árak és
kivánt kelmfaj pontos megjelölése ké-
retik, hogy csakis a szükségeset küldhessen.

Küldés utánvétellel! Óriási választék!

Karácsonyi katalogus kívánatra ingyen és
bérmentve.

10 koronán felüli rendelmények bérmentve küldetnek.

Fiókraktár Debreczen, Kossuth-utca 19.

Magyarország legnagyobb és legkiterjedtebb **Egyenruházati intézete** és

Polgári szabósága

BLUM SÁNDOR Budapest, Váci-utca 17.

Ő Felsege a perzsa császár és orosz császári nagyhercegi udvari szállító

fiók raktára

DEBRECZEN, Kossuth utca 19.

a hol minden néven nevezendő egyenruhák megrendelhetők. Raktáron vannak az összes egyenruházati felszerelések, nemkülönben a legfinomabb belföldi és angol szövetek **polgári ruhákhoz**, a melyekből méretek szerint a legújabb angol és francia divat szerint **legjutányosabban** készülnek.

Pontos és figyelmes kiszolgálás !

Megkezdődött a feltűnést keltő karácsonyi vásár!

Tiszta gyapju Ruhaszövetek Mtre —.32 krtól
Óriási Selyem Occasió „ —.48 krtól
Jó mosó Barchetek „ —.19 krtól

Gyönyörű ajándék cikkek :

Selyem sálak, Csipkekendők, Selymekendők, Zsabók, Collierek, Boak, Diszkötők, Férfi és női Nyakkendők, Selyem Blouzok, Női kézimunkák

nagy választékban
Bosznay J. és Társa
Debreczen, Kossuth-utca.

Nagy választék szövet és csipke függönyökben.

Nagy szőnyeg és Linoleum raktár.

Sok pénzt

1000 koronáig havonta kereshetnek (esetleg mellékeresetként) szolid, becsületes uton bármily társadalmi állású emberek Bővebb értesítést ad „Reell 149“ sz. alatt a hirdetési iroda **E. Kristoffik Insbruck Postfach 36.**

Gyomorhajosoknak igen fontos!

Étvágytalanság, gyomorhaj, rosszsullét, rossz emésztés miatti fejfájás, gyomorgyengeség, emésztési zavarok stb. azonnal megszűnik a

Brady-féle Mariazell gyomorcseppek használatától.

Minden gyógyszerárban kapható.

Sok ezer köszönő és elismerő levél.

Egy üveg, használati utasítással együtt 40 kr, nagy üveg 70 kr.

Főelárusító : **Brady C.** gyógyszertára a „Magyar Királyhoz“ Bécs I.

Hamis utáztatoktól óvakodjunk, a valódi Mariazell gyomorcseppek üvegjén a védjegynek és az aláírásnak **Brady** rajta kell lenni.

Figyelni kell arra, hogy a régi hírneves Brady-féle gyomorcseppek üvegként 40 krba, nagyobb üveg 70 krba kerül, míg a nem valódi, hamisított, érték-telenebb utáztatok olcsóbban, rendszeren 35 krért ajánlhatnák.

Szives tudomásul.

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy f. hó közepén, helyben, a **„BIKA“ szálloda épületében**

üveg, porcellán lámpa és diszműáru üzletet nyitunk.

Fenti felsorolt cikkek kivül bevezetjük a

kép-keret készitést

legujabb izles szerint, — elvállalunk

épület üvegezést

és egyes javitási munkákat.

A n. é. közönség szives pártfogását kérjük és vagyunk tisztelettel

ADLER és MEZEY
„Bika“ szálloda épület.

A Richter-féle LINIMENTUM CAPS.COMP. Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik **köszvényél, csúznál és meghűléseknél.**
Intés. Silányabb utáztatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony“ védjeggyel és a „Richter“ cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József, gyógyszerész** és **Budapest.**
Richter F. Ad. és társa,
** csász. és kir. udvari szállítók. **
Rudolstadt.

Karácsonyi és ujvi ajándéku
alkalmas
**Peluche, selyem, bőr és papir
diszmutzikkéket,
női kézimunkák**
összeállítását és felszerelését,
A közelgő bál idényre
**tánczrendeket és
rendező jelvényeket**
a legujabb izlés szerinti kivitelben, jutányos
áron készít
DÁVIDHÁZY KÁLMÁN
könyvkötő és diszmutves Fűvészkert-u. 9.
Tervezetek és utbaigazítások barmikor
szívesen adatnak.

Legjobb kiállításu fehérneműek

- Női **ingek Schroll chiffonból**
1 frttól feljebb.
Női **ingek valódi vászonból**
2 frttól feljebb.
Női **köntösök Schroll chiffonból**
1 frttól feljebb.
Női **bugyogók chiffonból**
1 frttól feljebb.
Női **harisnyak** minden színben
55 krtól feljebb.
Szoknyák fehér **chiffonból, posztó,
cloth** félselyem és egész selyemből
1 frt 80 krtól 35 frtig.
Férfi, fiu, leány és ujszülött **fehér-
neműek**

Kardos László

Kossuth-utcai üzletében.

Akar ön sok pénzt keresni?

Havonként 1000 korona is ke-
reshető könnyen, keozkat nélkül,
becsületos uton. Irja meg címét
G. 51. sz. a.

Andas Annoncen-Bureau des „Mer-
kur“ Nürnberg Mendelstrasse 23.

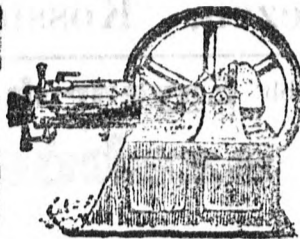
Karácsonyfa díszítések
Karácsonyfa czukorkák
Karácsonyi teasütemények
Karácsonyi desszertek
Remek dió és mogyoró
Friss mák és akáczméz
Finom likőrök, puncs
Legjobb teák és rumok
Asztali, Pecsénye és Csemege borok
Halak s mindennemű csemegék

legjobb s legfrissebb minőségben kaphatók

Kontsek Gézánál

Kossuth utca.

BENZIN-PETROLIN GAZMOTOROK

és locomobilok
villanyos gyuj-
tással és szelep
kormányzattal a
legmesszebb me-
nő kezesség mel-
lett minden gaz-
dasági célra
alkalmas. Nem
gyorsfutók te-
hát malomüzö-
mekre különös előnyvel használható. Szál-
litja kedvező fizetési feltételek mellett
OSERS és BAUER motorgyára.
Magyarországi vezérképviselőt és raktár:
Dénes B. Budapest, VI. Váci-körút 61.
Arjegyék ingyen!
Tiszteességs ügynökök kerestetnek.

A timár társulat

Hunyadi-u. 1 sz. házánál a

vendéglő helyiség

május elsejére

kiadó.

Értekezhetni lehet felőle
a társulati elnök **Ekli Gá-
borral Péterfia-u. 36 sz.**

Az 1895 évi cairói s az 1896. é. londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel
és arany éremmel kitüntetve.

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitünő sikerrel
használt külszer a

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatásu köszvény, csuz, rheuma, ischiás stb. ellen.

Hatása meglepő, a mennyiben gyakran még a legidültebb köszvény, csuz fájdalmakat is
már néhányszori bedörzsölésnél teljesen megszüntette.

Egy üveg ára használati utasítással 1 kor., e ősebb 2 k. 40 fl.

Szegfü créme szeplő, májfolt, mites-
ser s az arz és kéz-
bőr mindennemű tisztáltsági ellen. Főuri kö-
rökben is előszeretettel használva. Ára 1 kor.

Szegfü poudert a teinek üdeséget s
finomságot kölcsönöz.
Fehér, rózsaszín s créme színben. Egy doboz 1 k.

Szegfü fogpor a fogak s foghús ép-
ségben tartására. — A
száját dezinficiálja, a fogaknak vakító fényt köl-
csönöz. Egy doboz 80 fillér, fogkefe 1 kor.

Szegfü szappan a legfinomabb toi-
lett szappan, kiváló
kellemes illattal. Egy db 80 fill.

Haj elixir a haj hullás, kopaszodás, fej-
korpa s haj kikopás biztos
meggátlására szolgál. Egy üveg 3 kor.

Kapható csaknem az összes gyógyszerárakban.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő :

WIDDER GYULA

gyógyszerész, Sátoraljanhely.

Főraktárak Budapesten Török József gyógyszerárakban. Király-u. 12 és az Egger-féle „Nador
gyógyszerárakban Váci-körút 17. Helybeli raktárak : Mihalovits Jenő, dr Rothschnek V. Emil
és Tóth Béla gyógyszerész uraknál.

Köztudomásu, hogy a **RICHTER-féle**

Horgony-Kőépitőszekrény

a gyermekek kedvencz játéka és a legjobb, amit gyermekeknek játék és
foglalkoztató szerül ajándékozhatunk. A Richter-féle Horgony-Kőépitő-
szekrények mindenütt kiténtelve lettek. legutóbb Párisba 1900 ban
a arany éremmel. Most a

Horgony-Hidépitőszekrény

hozzavásárlása által is tervszerűen ugy kiegészithetők, hogy a régi és
uj szekrényel pompás kőhidsáncok felállithatók.

A Horgony-Kőépitőszekrények — 75, 150, 3.—, 350, 450, 6 egé-
szen 10 kor. sőt azon felüli áron, a Horgony-Hidépitőszekrények pedig
3 koronától feljebb minden finomabb játékszerületben kaphatók, azon-
ban a Horgony-védjegyre figyeljünk és minden Kőépitőszekrény „Hör-
gony“ nélkül mint utánsat visszaszántandó

Uj. Richter-féle türelmi játékok : „Hidgyér“, „Mind a kilencet“,
„Sphinx“, „Manó“, „Villámhárító“, „Haragtörő“ stb. Darabja 70 fl. Va-
lódí csak a Horgony védjeggyel

Aki gyermekeket akar megajándékozni, az hozassa meg magának
azonnal az alant jegyzett cégnek uj, gazdagon illusztrált árjegyzékét, a
beküldés ingyen és bérmentve történik.

Kir. udv. és kamarai szállítók

Richter F. Ad. és t. Első osztrák-magyar cs. éskir. szabadalmazott
kőépitőszekrény gyár : B. os I. Operngasse 16.

Üzleti könyvek

csinos kiállításban, erős kötésben igen jutányosan kaphatók

HOFFMANN és KRONOVITZ

könyvnyomdájában

A haj újra növése! Nincs többé kopaszság!

Egy említesre méltó szer, mely férfiak, nének és gyermekek egyaránt gyönyörű haját kölcsönöz. Megakadályozza a hajhullást, meggyógyítja a korpás, varas, pörpöséses fejet és sűrűsíti, hosszúra növeszti, valamint nehézzé és selymessé teszi a haját. A korán megöszült haj, festés nélkül visszakapja eredeti színét. A kopasz fejnél a haj valamint a szemöldök és szempillák újránövéséért jótlak.

Amerikában „Lovaerin” név alatt egy szert találtak fel, mely hosszú és gyönyörű dus haját növeszt. Miután a Lovaerin tisztán növényekből lesz készíve, nem kell ennek használatától óvakodni, mert még a legfinomabb fejbőrnek sem ártalmas.

Nincs semmi ok arra, hogy önnék vagy gyermekeinek ritka és csevevesz hajnövése legyen. Az egészséges hajra, mint védőre, ugy télen mint nyáron szükség van és egészséges hajnövés nélkül ugy a gyermekek mint a felnőttek folyton ki vannak téve a meghülésnek. Az anya vagy gyermekek betegsége gyakran paralizálja a hajtot és évek mulnak, míg a természet ezt a hiányt pótolja. De ki kételkedhetne ezen csodálatos szer tulajdonságaiban akkor, midőn kezeink között ezer és ezer bizonyító levél van, melyek oly egyénektől erednek, kiknek szavahihetőségéhez kétség nem fér.

Nincs métség többé a korpás, a hajhullás a kopaszságnak, a mint azt a fenti kép mutatja.

Kir. Ó fensége Hohenzollern hercegnő: „Kérek még 3 üveg Lovaerint.” — Metzko Mártha építómesterné Kojanke, (Németország): „A Lovaerinnal nagyon megvoltam elégedve és rögtön új hajnövést idéztem elő.” Zichy Edine grófnő, Zichyfalva: „Szi veskedjen számomra még 6. és Crenoville grófnőnek 1 üveg Lovaerint küldeni.” — Pollák Lina urnő, Leibach: „Mint hogy a Lovaerin hatásával nagyon megvagyok elégedve, kérek azonnal még 1 üveget küldeni.” — Löser Ida k. a. Bodenbach: „Kérek még 1 üveg Lovaerint; e szer kitünően bevált.” — Schuller I. tanár, Bécs: „Több év óta kopasz voltam és néhány hónap előtt az Ön Lovaerinját kezdtem használni. Most az egész fejbőröm sűrű hajjal van fedve. A mire sok orvos nem volt képes, azt az Ön Lovaerinjával elértem.” Neumann E. ur, Basel: „Mig sok más szert eredmény nélkül használtam, addig az Ön Lovaerinja valóban csodálatos hatású volt. Egy kopasz részt, melyet már régóta bír am, igen szépen új haj fed be.” — Ehrlich József ur, Jablonetz: „Egy betegség következtében egész hajzatomat elvesztettem és 3 üveg Lovaerin használata után előbbi dus hajnövésemet visszanyertem.” — Szenássy R. urnő Bpest: „Évek óta szenvedtem hajhullásban; amióta az Ön Lovaerinját használok, a hajhullás megszűnt, sőt új hajnövést eredményezett.” A Lovaerin által a hajtó ismét gyökerel ver. Az új haj csodálatos gyorsasággal bujik ki a bőr alól és nő. Anyák, kiknek kis leányuknak haja rövid és szemmel láthatólag majdnem teljesen élettelen, ezen remek szer csodálatos hatásától különösen el lesznek ragadtatva. Mialatt ez a készítmény a felnőtteknél a korpás, hajhullás és kopaszságot gyógyítja meg, addig minden anyának fontos tudni, hogy van egy szer, mely kedvezőnek gyönyörű hajfogatot szerez. Egy nagy üveg Lovaerin ára, mely több hóg eltart, 5 kor. 3 üveg 12 kor. 6 üveg 20 kor. Szállítás posta utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett az európai raktár által:

M. FEITH, Wien, VII. Mariahilferstrasse No. 38.
Figyelmeztetés! Ezen hirdetés tisztességételen módon utánozták! Utasítson vissza minden üveget, melynek címjegyén és csomagján a fenti fej hiányzik s nem viseli a Lovaerin nevet. A fej és a név törv. be van jegyezve, azonkívül minden üveg az eredeti ólomzárral van ellátva.

A Debreczeni Kölcsönös Segélyző Egylet mint Szövetkezet

1902-ik évi január hó 1-én nyitja meg XIX-ik évtársulatát.

A szövetkezetnek 7500 tagja van, kik 11.000 törzsbetét könyvre 72 000 törzsbetét fizetnek.

Egy törzsbetét heti 40 fillér (20 kr) befizetésre kötelez.

Törzsbetét tőkének 4 1/2 millió koronát tesz ki.

Ezen törzsbetét tőkéből tagjaink közt elhelyeztünk:

1. **Előleg kölcsönöket** — kezes nélkül — a befizetett tőke 1/10 erejéig.
2. **Kezességi kölcsönöket** egy vagy két elfogadható kezes mellett.
3. **Jelzálog- és zálog-kölcsönöket** ingatlanokra való bekebelezés vagy érték papirok lekötése mellett.

Ezen kölcsönök hat év alatt a heti befizetésekkel törlesztendők. Tehát mindenki — kellő biztosíték mellett — oly kölcsönre tarthat igényt, mennyit befizetésével hat év alatt törleszteni képes.

A hat év elteltével az évtársulat felszámol és minden tag a befizetett összegén kívül a hat év alatt összegyűlt haszon eredményét is megkapja.

1900-ban minden 40 filléres betét után 149 korona 34 fillért fizettünk ki, mely haszoneredmény kamatos-kamat számításával is, a befizetett összeg 6% ának megfelel.

A ki azonban tartozását előbb visszafizeti vagy változott körülményeinél fogva összes törzsbeteteivel, vagy azok egy részével kilépni óhajt, vagyis a további befizetéseit beszüntetni hajlja, törzsbeteteit fölmondhatja és az elszámoláskor az alapszabályok 17. és 18. §§-ai szerint befizetett összege után 4% kamatot kap.

A tagok fölvétele és új törzsbetét könyvecskék kiadása mindennap a hivatalos helyiségben történik.

Kossuth-utca (Záder-ház) 11. szám.

Serravallo KINA-BORA VASSAL

orvosi kitünőségek által mint dr. Braun tanár, udv. tanácsos, dr. Drasche tanár, udv. tan. lovag dr. Krafft-Ebin tanár, udv. tan., dr. Monti tanár, lovag dr. Moselg Moorhg tanár, dr. Nuesser tanár udv. tan., dr. Schauta tanár, dr. Wofemechner tanár által gyakran használtatik és legjobban ajánltatik.

Gyöngék és lábbadozóknak.

Kitüntetések: XI. orvosi congressus Róma 1894. IV. Gyógyszerész és vegyészeti congressus Napoly 1894. Kiállítás Venedig 1894. Kiel 1894. Amsterdam 1894. Berlin 1895. Páris 1895. Quebec 1896. Turin 1898. Quebec 1897. Canea 1900. Napoly 1900. Páris 1900.

Több mint 1000 orvosi elismervény.

Ezen kitűnő, újra élesztő szer kiváló íze miatt különösen gyermekek és asszonyoknál szívesen vették. **üvegekben 1/2 liter á K 2.40, 1 liter á K 4.40** árusítatik minden gyógyszerárban.

Serravallo gyógyszerár Triesztben.

STORM-SLIPPER (hócipők)

(urak, nők és gyermekek részére) mely ket

Boston Rubber Shoe Company

Bostonban U. S. A. gyárt

a legjobb felsőcipők

könnyű, elegáns, a cipőt teljesen fedi. Nagyban előnyös.

WELLISCH FRANKL & Co., Wien I. Fleischmarkt 12 14.

Kapható minden divat és cipő üzletben.

Pártoljuk a hazai ipart!
*
Legjutányosabb
árban
saját készítményü

férfi és fiu ruhák
Grünfeld Adolfnál
kaphatók.

Prelovszky András

elsősorú férfi szabó üzlete
Debreczen, Kossuth-u. 4. szám.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát és kéri a
n. é. közönség b. pártfogását.

Megkezdődött
a nagy karácsonyi
occasió!

Finom rahaszövet-
maradékok o o o **félárban.**

Leszállított áru

divatos selymek és mosó bársonyok. Kezdt,
előrajzolt és készen himzett női kézimun-
kák minden létező kellekekkel

Boros Testvéreknél

Debreczen,
Kossuth-u. 6.

Legszebb
ajándéktárgyak

arany- és ezüstneműekben **olcsó**
árakban kaphatók karácsony és
ujévre

Blau Lipót és Fiai

utóda
ékszerésznél Debreczenben,
a főtőzsdével szemben.

Általában

el van
ismerve,
hogy a
legjobb
és
legszébb

férfi, fiu és gyermek-ruhák

a legnagyobb választékban az országban a
legrégibb czégnél

Neumann M.-nél

Debreczen, a főpostával
szemben kaphatók.

Karácsonyi
ajándék vásárlók figyelmébe
ajánlunk **selyem blouzekat, női**
és gyermek felöltőket, colliékat,
selyem és clott alsó szoknyákat,
színházi belépőket

Darvas Testvérek

női és gyermek felöltők áruháza

DEBRECZEN,
a Hungária kávéház
mellett.

Melyik a
legjobb szépitőszert?

MOLLITERGIN,

mely puhává, fehérré, üdévé teszi az
arcz és kéz bőrét, nem zsíroz s teljesen
ártalmatlan. Hatása meglepő gyors.

Egy üveg ára 1 kor. Kapható
Mihalovits I.

a „Kigyó”-hoz cz. gyógy-
szertárában
Debreczenben.

Alapított 1873.

Csakis hazai ipar!
Saját gyártmányu női,
o o o férfi és gyermek-
czipők.

Az összes raktáron lévő czipők saját
műhelyemben személyes felügyeletem
alatt készülnek. — Mérték szerinti meg-
rendelések gyorsan és jutányosan.

Nemes Gábor

a városházával
szemben.

Hölgyeknek
karácsonyi ajándéku
o o divatos o o
női kalapok
mélyen leszállított
árak mellett

Reiner Flóra utóda

női kalap divatárú üzletében
Debreczen,
Kossuth-u. 6.

SAJÁT GYÁRÁ
Legjobb szabásu
keztüit

karácsonyi és ujévi ajándéku

gyári árban ajánlja

NAGY ANDRÁS

keztü gyáros

DEBRECZENBEN.

UJ
uri divat,
kalap és czipő-
üzlet

Debreczen, Piacz-u. 19. sz.,
a Tisza-palotával szemben.

Felette olcsó árban

ajánl czipőt, kalapot, fehérmemüt és min-
den e szakmához tartozó cikket a legol-
csóbbtól a legfinomabbig. Tisztelettel

Witt Adolf.

Legszebb
és legkedvesebb
karácsonyi és ujévi ajándék
egy zajtalan jó himző és

varrógép

kodvező fizetési feltételek mellett be-
szerezhető

Schweitzer Testvérek

czégnél kerékpár és varrógép
nagyáruháza Debreczen,
Piacz-u. 56.

Legolcsóbb
bevásárlási forrás!

Lusztig és Bán

füszer, liszt és gyarmatárú
nagykereskedése

Debreczen, Városi bérház, (uj hus-
csarnokkal szemben.) A nagyérdemű
közönség szives tudomására hozzuk, hogy
nagykereskedésünkben a kicsinybeni
árusítására is teljesen berendez-
kedtünk és a legkitünőbb minő-
ségű árukat árusítjuk a
legjutányosabb árakban.

Karácsonyi
és ujévi diszmu és
játékárú

ajándéktárgyak

eddig nem létezett
legolcsóbban

és legversenyképesebb választékban kaphatók
a most megnyitott

o o o **Első**
debreczeni KORONA áruházban

Simonffy-utca 1. számú
városi bérházban.

Kepes és Friedmann.